

90-річчя Таврійського ТДАТУ (1932- 2022 рр.) під час війни.

Єдність духу і відданість університету

Шановні студенти, викладачі та гості ювілейного зібрання!

Сьогодні Таврійський державний агротехнологічний університет, один з провідних центрів аграрної освіти і науки південно східного регіону України, відзначає свій ювілей.

У день 90-річчя доречно згадати історію нашого навчального закладу. Коріння аграрної та агротехнічної освіти нашого регіону йдуть в останню чверть 19-го століття, коли після побудови залізниці і заселення цього краю працелюбними землеробами різних етносів, виникла потреба у фахівцях, які б володіли технологіями вирощування сільськогосподарських культур, знаннями сільгосптехніки, необхідної для обробки землі.

У 1874 році у Мелітополі відкривається реальне училище, однією з складових якого було надання знань аграрного напрямку. У 1906 році відкривається комерційне училище – будівля якого це сьогодні навчальний корпус №3 Таврійського ДАТУ, який разом з реальним училищем та сільськогосподарською майстернею заклали основу сьогоднішньому університету.

9 лютого 1932 року рішенням уряду завод-технікум реорганізується у навчально-виробничий комбінат сільськогосподарського машинознавства – завод-ВТУЗ. Великих зусиль було докладено першим директором інституту Грінчаком Юрієм Львовичем для відкриття у Мелітополі цього навчального закладу. На жаль, до відкриття першого корпусу, який розпочали будувати зусиллями Грінчака, дожити йому так і не довелося. У 1937 році за фальсифікованою справою він був розстріляний, а у 50-ті роки реабілітований.

У довоєнні роки в інституті працювали професори та кандидати наук. Серед них був відомий вчений Василенко Андрій Овер'янович, доктор технічних і сільськогосподарських наук, професор, академік Академії наук України.

У жовтні 1941 року, основне обладнання інституту, частина викладачів і студенти старших курсів були евакуйовані до Ашхабаду, де при Туркменському сільськогосподарському інституті був організований факультет механізації сільського господарства.

Близько 550 студентів, викладачів та співробітників інституту у перші дні війни пішли на фронт. Багато з них загинули в боях, багато удостоєні державних

нагород і відзнак. Серед них наш випускник Микола Малюга, Герой, який загинув в останні дні війни, заживо згорів у танку.

Після визволення Мелітополя у 1944 році, інститут повертається з евакуації з Ашхабаду, залишивши там практично всю матеріально-технічну базу. Неймовірних зусиль доклали співробітники і студенти інституту по відродженню рідного навчального закладу. Завдяки наполегливій праці всього колективу інституту, в дуже короткий термін, вони зуміли розпочати навчання і забезпечити підготовку фахівців для сільського господарства.

З історії Університету можна згадати деякі важливі і знакові події:

У 50-х роках ХХ століття за програмою Держави розпочалося освоєння цилінних земель Казахстану. Викладачі і студенти МІМСГ брали активну участь у цій програмі.

Ще одна гордість тих часів – футбольна команда «Буревестник» - гордість Мелітополя і всього регіону, сформована зі студентів МІМСГУ. Змагаючись в класі «Б» чемпіонату країни, вона представляла Державу на Чемпіонаті Європи серед студентських колективів, де показала достойний результат. На матчі команди у парку імені Горького збиралися десятки тисяч мелітопольців.

Ще один важливий факт нашої історії. У 1966 році в інституті були сформовані перші студентські будівельні загони. У складі зведеного будівельного загону України вони працювали на цилінних землях Кустанайської області. Це було початком біографії студентських будівельних загонів МІМСГ. Згодом, наші загони працювали у Кустанайській та Тюменській областях, на Алтаї, у Карелії. Тільки у 1966-70 роках у загонах працювали понад 3 тисячі студентів.

Небувалий розвиток всіх напрямів діяльності МІМСГ стався у 70-80 роках минулого сторіччя. В цей час було побудовано 10-ти поверховий навчальний корпус, бібліотека, Центр культури і дозвілля, їдальня, спортивно-оздоровчий комплекс на березі Азовського моря, житло для викладачів інституту.

В інституті були започатковані науково-педагогічні школи: заслуженого працівника вищої школи України, професора Карпуші, Юдицького, Черкуна та багатьох інших, які стали відомі далеко за межами України.

Практична підготовка - це той напрямок, яким завжди пишався наш навчальний заклад. Великий практичний досвід студенти отримували у механізованих студентських загонах. Ще у 70-ті роки МІМСГ очолив рух зі створення

механізованих студентських загонів. Тільки у 1981 році кількість студентів у складі механізованих загонів склала майже 1000 студентів.

За успіхи, досягнуті в підготовці висококваліфікованих фахівців сільського господарства і розвитку науки, Мелітопольський інститут механізації сільського господарства у **1981 році** було нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора.

Подальший розвиток навчальний заклад продовжувався і в 90-ті роки, коли інститут очолив Микола Крижачківський. На цій посаді він працював 19 років. За цей час майже вдвічі зросла кількість викладацького складу та ліцензійний обсяг набору студентів.

Проведена на базі МІМСГУ 1993 році Міжнародною організацією «Іскра» Міжнародну конференцію з проблем ущільнення ґрунтів, вперше на теренах пострадянських країн зібрала у Мелітополі, 70 провідних вчених з 30 країн світу: США, Англії, Німеччини, Швеції, Голландії тощо. Історичне значення цієї конференції полягає в організації системної роботи з дослідження ущільненого впливу сільгосптехніки. Відгуки про цю конференцію були по усьому світу, навіть в Австралії.

Таврійська державна агротехнічна академія - ТДАТА (1994 р.)

Таврійський державний агротехнологічний університет – ТДАТУ (2007 р.)

У 1994 році Мелітопольський інститут механізації сільського господарства змінив свій статус і став Таврійською державною агротехнічною академією.

З 2000 років, продовжуючи науково-дослідну діяльність старших поколінь, започатковуються наукові школи професорів: Кушнарьова, Найдиша, Овчарова, Дідура, Калитки, Надикта, Панченка, Волоха та інших, наукові розробки яких відомі далеко за межами України. Можливості реалізації своїх думок надавали створені чотири науково-дослідні інститути.

У 2006 році заклад вищої освіти очолив Володимир Кюрчев.

Новим етапом розвитку Університету став 2006 рік, коли заклад вищої освіти очолив Кюрчев Володимир Миколайович, який був ректором протягом 15-ти років. За цей час Університет зазнав великих змін: суттєво покращена матеріальна база, відкрито ряд нових затребуваних спеціальностей. У 2007 році ТДАТА була реорганізована у Таврійський державний агротехнологічний університет – ТДАТУ. Зі зміною статусу, ТДАТУ піднявся на вищий щабель освіти і став університетом, вперше був акредитований за IV найвищим рівнем.

Активно розширювалися освітянські і наукові можливості, відкривалися нові спеціальності, зростав і міцнів докторський і професорський корпус, розвивалася міжнародна співпраця через участь у різноманітних міжнародних проєктах, конференціях, програмах обміну студентами, викладачами та науковцям.

Сьогодні

Сьогодні університет проводить підготовку здобувачів вищої освіти за трьома освітніми рівнями (бакалаврський, магістерський, освітньо-науковий).

Підготовка фахівців за освітніми рівнями бакалавр і магістр здійснюється за 38 освітніми програмами. Зважаючи на попит ринку праці, в останні роки в університеті започатковані нові спеціальності: Публічне управління та адміністрування, Геодезія та землеустрій, Садівництво та виноградарство, Туризм, Готельно-ресторанна справа, Прикладна механіка, Харчові технології та інші.

«Агрокебети». Завдяки Меморандуму між ТДАТУ та керівниками проєкту на чолі з Президентом українського клубу аграрного бізнесу Алексом Ліссітсею, започаткована інноваційна магістерська освітня програма «Агрокебети».

Безперечно, основним видом діяльності університету є освітній процес. З метою забезпечення необхідного рівня підготовки фахівців, системно проводилась робота щодо удосконалення змісту освітніх програм з усіх спеціальностей.

Залучення на постійній основі роботодавців до участі в розробці, періодичному перегляді та реалізації освітніх програм, спеціальностей, переорієнтація навчальних планів на поліпшення практичної підготовки та впровадження дуальної форми навчання в університеті, відбувалося шляхом проведення круглих столів з усіх спеціальностей і ступенів вищої освіти. Пропозиції і зауваження учасників круглих столів та стейкхолдерів враховувалися в модернізованих освітніх програмах та навчальних планах.

У 2012 році було введено в дію Навчально-інформаційний портал з метою підвищення якості вищої освіти в університеті та ефективності самостійної роботи студентів, на якому в системі MOODLE було розроблено електронні навчальні курси з усіх дисциплін для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання.

З метою надання фахових компетентностей, здобувачам вищої освіти університету протягом 2006 - 2022 років використовувалися класичні та новітні форми організації практичної підготовки, зокрема:

- практика студентів (навчальні, виробничі, науково-дослідні, переддипломні);
- дуальна форма навчання;
- закордонні практики студентів;
- агроінтернатура;
- навчання за робітничими професіями за профілем спеціальності;
- виробниче навчання на базі філій кафедр і сучасних підприємств.

Дуальна форма навчання. З 2017 року ТДАТУ один з перших закладів вищої освіти України впровадив дуальну форму навчання, яка базується на поєднанні в освітньому процесі професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки. Виробниче навчання за дуальною формою здійснюється безпосередньо в умовах виробництва з використанням матеріально-технічної бази та кадрового потенціалу підприємства, що надає можливість студентам одночасно з навчанням в університеті опанувати основами обраної професії безпосередньо на виробництві. Саме такий підхід дозволяє майбутнім випускникам стати висококваліфікованими фахівцями, адаптуватися до першого робочого місця і головне - відповідати сучасним вимогам ринку праці.

Виховання сучасного фахівці неможливе без знання сучасних технологій, які використовуються у провідних країнах Європи та світу. До постійних партнерів, з якими співпрацює ТДАТУ, можна віднести більше 20 наукових установ з 12 країн світу. Зміцнення міжнародних контактів надало можливість обмінів дослідженнями вчених, викладачами та студентами.

Науково-дослідна роботи в університеті зосереджена і реалізується в 5 науково-дослідних інститутах. Запорукою реалізації важливих наукових завдань університету є наявність кадрового потенціалу, здатного здійснювати інноваційну діяльність у сучасних ринкових умовах сільськогосподарського виробництва і достатній рівень фінансового забезпечення, як на державному, так і на госпдоговірному рівнях.

У напрямку реалізації стратегії формування наукових кадрів ТДАТУ, підготовка висококваліфікованих фахівців в університеті здійснюється в аспірантурі за дев'ятьма та докторантурі - за п'ятьма спеціальностями. В університеті функціонували 2 спеціалізовані вчені ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій.

Міжнародна діяльність. Міжнародна діяльність університету впродовж останніх років розвивалась у напрямі розширення співпраці з закордонними партнерами.

Університет активно співпрацює із закордонними університетами та організаціями з США, Німеччини, Польщі, Болгарії, Великобританії, Франції, Канади, Швейцарії, Румунії, Словаччини, Казахстану, Мексики, Литви.

Зараз ТДАТУ має угоди з 36 зарубіжними партнерами. Науково-педагогічні працівники університету беруть участь у міжнародних науково-освітніх проєктах, здійснюють обмін освітнім та науковим досвідом, науково-методичними та навчально-методичними матеріалами і програмами, проводять спільні дослідження з розроблення та впровадження автоматизованих систем навчання, створення умов для обміну студентами, підвищення кваліфікації і стажування, організують конференції, спільні публікації наукових статей та монографій.

Викладачі університету постійно підвищують власну кваліфікацію під час стажувань у закордонних університетах та організаціях. Протягом останніх років НПП університету пройшли 186 стажувань у таких країнах як Польща, Ізраїль, Франція, США, Канада, Великобританія, та багатьох інших.

З жовтня 2019 року університет став повноправним членом організації ІСА, а з жовтня 2020 року – увійшов до Мережі університетів Чорноморського регіону. Участь у цих організаціях дозволяє користуватися передовим міжнародним досвідом тренерів асоціацій, обмінюватися ідеями з колегами; дізнаватися як застосовувати кращі практики; отримувати актуальні знання і практичні навички управління у бізнесі; отримувати підтримку у сфері просування проєктів, ініціатив, конференцій.

Зараз ТДАТУ – потужний регіональний університетський центр, де здобувають освіту понад 9 тисяч студентів. До його складу входять шість коледжів, які є відокремленими структурними підрозділами університету.

- ВСП «Бердянський фаховий коледж ТДАТУ» (2004 р.);
- ВСП «Василівський фаховий коледж ТДАТУ» (2005 р.);
- ВСП «Ногайський фаховий коледж ТДАТУ» (2005 р.);
- ВСП «Новокаховський фаховий коледж ТДАТУ» (2005 р.);
- ВСП «Оріхівський фаховий коледж ТДАТУ» (2013 р.);

– ВСП «Мелітопольський фаховий коледж ТДАТУ» (1997 р.).

В університеті створені і продовжують працювати 5 науково дослідних інститутів

– НДІ механізації землеробства Півдня України (2004 р.).

– НДІ агротехнологій та екології (2007 р.).

– НДІ соціально-економічного розвитку регіону (2007 р.).

– НДІ садівництва півдня України (2013 р.).

– НДІ нанотехнологій і наноматеріалів (2021 р.).

В університеті активно діє студентське самоврядування. Студентські ради охоплюють усі сторони студентського життя, забезпечують зовнішнє представництво студентства університету на рівнях міста, області, держави; беруть участь у проведенні різноманітних конкурсів, спортивних змагань, спартакіад, семінарів, круглих столів, туристичних зльотів, благодійних акцій та багато ін.

На VIII Зльоті іменних стипендіатів та відмінників навчання аграрних ЗВО «Лідери АПК ХХІ сторіччя» (2006 р.) за ініціативи ТДАТУ було прийнято рішення про створення Всеукраїнської об'єднаної студентської ради з дорадчим голосом при Міністерстві аграрної політики України.

Показником успішності і конкурентоспроможності закладу вищої освіти є його позиція в національних та міжнародних рейтингах. ТДАТУ представлений у 5 міжнародних і 3 національних рейтингах. У 2022 році ТДАТУ серед 312 університетів України посідає наступні місця:

Webometrics – 53

TRANSPARENT RANKING: Top Universities by Google Scholar Citations – 22

TRANSPARENT RANKING: Top Repositories – 25

UniRank University – 18

SCOPUS – 97

ТОП-200 Україна – 70

Консолідований рейтинг ЗВО – 101

Винахідницька діяльність – 2

ТДАТУ у всіх рейтингах входить до ТОП-100 найкращих, а у винахідницької діяльності вже багато років є традиційно лідером рейтингу.

Популярність університету у соціальних мережах сьогодні дуже важлива! ТДАТУ впевнено очолює рейтинг університетів України у YouTube – 1 місце; nstagram – 49; Twitter – 48; Facebook – 73.

Ці досягнення – результат невпинної натхненної праці всього колективу.

Таврійський ДАТУ був неодноразово успішно представлений на міжнародних та Всеукраїнських виставках, презентаціях, різноманітних освітянських форумах, заходах. На Міжнародній виставці «Сучасні навчальні заклади» університет отримав престижні нагороди:

Гран-Прі «Лідер вищої освіти України» (2017, 2011);

Гран-Прі «Лідер наукової діяльності» (2012);

Гран-Прі «Лідер міжнародної діяльності» (2016).

Гран-Прі «Лідер післядипломної освіти» (2019).

Гран-Прі «Лідер наукової та науково-технічної діяльності» (2020).

За останні роки ТДАТУ багато разів ставав переможцем і призером студентських олімпіад, наукових конкурсів. Студенти у різні роки ставали чемпіонами з гирьового спорту, у вільній боротьби. Колектив Центру культури і дозвілля неодноразовий дипломант і призер Всеукраїнських і Міжнародних конкурсів.

Особливою гордістю кожного навчального закладу є його видатні і успішні випускники. Вони – наша гордість та авторитет Університету, наша візитна картка, найкраща реклама закладу вищої освіти.

У 2019 році ТДАТУ було присвоєно ім'я його видатного випускника Дмитра Моторного видатного аграрія.

За час свого існування ТДАТУ підготував понад 80 тисяч спеціалістів для різних галузей. Цифри, які вражають:

- 9 з них отримали звання Героя Соціалістичної праці (СРСР), Героя України.
  - 3 лауреата Державних премій в галузі науки і техніки (в Україні і інших країнах)
  - 3 академіка галузевих державних академій
  - 8 народних депутатів різних скликань
  - 3 заступники міністрів
  - 20 голів обласних, міських і районних рад
  - 5 ректорів університетів
-

- понад 70 докторів наук і професорів в Україні і за кордоном
  - тисячі керівників аграрних, промислових підприємств.
-

Шановні друзі! Звісно, не так ми планували відзначати поважну ювілейну дату нашого Університету. Але життя внесло свої драматичні і трагічні корективи. Повномасштабне вторгнення росії, окупація Мелітополя і всієї інфраструктури ТДАТУ, тимчасове переміщення на підконтрольну Україні територію - все це змінило наше нормальне і спокійне життя, позбавило головного – продовжувати освітній процес у звичному режимі.

Викладачі, студенти та співробітники ТДАТУ проявили справжню патріотичну і громадянську позицію. Ми не зламались, ми об'єдналися заради збереження нашого університету і сьогодні ми усі разом тримаємо наш освітянський фронт! Нам вдалося зберегти найважливіше – єдність духу та віру в Україну, в український Мелітополь, в повернення і відродження ТДАТУ!

Окремо хочу сказати про нашу чудову студентську молодь, наших активістів студентського самоврядування. На їх долю також випало багато проблем і випробувань, але вони впоралися. Переважна більшість студентів залишилася і продовжують отримувати вищу освіту у ТДАТУ, підключилися до волонтерської діяльності, допомагали у профорієнтаційній роботі під час вступної кампанії. Я щиро вдячний студентам за вашу активність, допомогу і головне – за відданість ТДАТУ!

Шановні колеги, студенти і співробітники ! Ми всі живемо вірою і надією, що Перемога вже близько, і Збройні сили України дають нам таку впевненість. Ми повернемося в мирний Мелітополь, в рідний ТДАТУ. І можливо, ми ще раз відзначимо ювілей ТДАТУ – красиво, урочисто! Ми це вміємо!

Шановна незламна університетська спільнота, я щиро вдячний кожному з вас усій нашій команді за мужність, сміливість, патріотичність, відповідальність. Дякую за любов і відданість Таврійському ДАТУ!

Бажаю усім нам, нашому ТДАТУ скорішої Перемоги, миру, добра, щастя, успіхів і процвітання! З Ювілеєм!

Разом до Перемоги! Слава Україні!